

דפיו זהב

על מה שבזר זכינו.

הרבנית ימימה מזרחי

בעריכת יקרת פרידמן

במתנה

פרשת תולדות ✧ ל' בחשון ה'תשע"ט (11/2018)

<< גיליון ה-200

לכל אחת בכורה. לכל אחת ברכה

ללמוד מהשתיקה הזאת. כשאת צריכה להציל את הבית שלך, להציל את עולם התורה, תזכרי שלא כל דבר שרואים, אומרים.

"אבל הוא לא בסדר!" - ששש.

"אבל הוא טועה!" - שקט.

וכי יצחק לא רואה שעשיו טועה? בוודאי שכן ומה הוא אומר לו - "שֵׁא נָא כְּלִיךָ [...] וְצוּדָה לִי צִיד". אומר האדמו"ר הרי"צ: הכלי של הילד שלך לא שבור. הכלי של הילדה שלך - הוא לא "פרוץ" והוא לא "פגום". הוא פשוט מאד-מאד רחוק. נסי למזוג לתוכו ממרחק; הכל יתפור הצידה. מה תעשי? הרימי את הכלי. כשאת מוזגת מגבוה, את תגיעי לכלי של הילד.⁴

אומר יצחק לעשיו בנו (והוא יודע בדיוק איפה הבן שלו מסתובב בלילות ובימים): "בן שלי, שֵׁא נָא כְּלִיךָ. בוא נרים את הכלי הזה שלך למעלה וְצוּדָה לִי צִיד. אתה אוהב לצוד? קדימה, בוא נעשה את זה לכיבוד אב. אני מאמין בך".

בקלות הוא יכול להוכיח אותו ("תתבייש. תראה מה אתה עושה, לא חבל?") אבל כך מאבדים ילדים ואיש אינו רוצה לאבד ילדים.

מה נותנת הסבלנות? אהבה. אני מסתכלת בשני המשפטים שאומרת אמא רבקה, והיא באמת אומרת משפטים ספורים בתורה, והם בעיקר בפרשתנו. שני המשפטים מתחילים במילה "למה". הפעם הראשונה, כאמור, בתחילת הפרשה: "לְמָה זֶה אֲנֹכִי. לא רוצה את הילד הזה". הפעם השנייה בסוף הפרשה: "לְמָה אֲשַׁכַּל גַּם שְׂנֵיכֶם יוֹם אֶחָד".⁵ אחרי ברכות יצחק לבניו, רבקה מזרזת את בנה יעקב: "תברח. אחיך עשיו רוצה להרוג אותך ואני לא רוצה לאבד את שניכם. כי אם הוא ירצח אותך, יהיה לי ילד אחד רוצח וילד אחד חלילה מת. ואני לא רוצה את זה, לא רוצה לאבד אתכם". אם בתחילת הפרשה היא לא רוצה את עשיו, הרי שבסוף הפרשה היא לא מוותרת על אף לא אחד מהם, לא מוותרת על עשיו בחיים. "לְמָה אֲשַׁכַּל שְׂנֵיכֶם", היא אומרת. "ריבוננו של עולם, נכון - לכתחילה, אף אחת לא היתה מבקשת

השבוע אנחנו מגלות את האמא המופלאה-מופלאה. היא מדברת הכי מעט, פחות משרה, פחות מלאה, פחות מרחל. והעוצמה שלה אדירה. בזכות אמא רבקה אנחנו יכולים היום ללכת לבית כנסת, ללמוד בישיבות, לקרוא את פרשה ואשה. 19 שנה היא מחכה לתינוק. כשסוף סוף יש לה בבטן תאומים, קורה דבר משונה: בכל פעם שהיא עוברת ליד בית כנסת או ישיבה היא מרגישה את יעקב קופץ. בכל פעם שהיא עוברת ליד מקום לא טהור, עשיו קופץ. והיא יודעת שהיא לא רוצה את הילד הזה, את עשיו. "לְמָה זֶה אֲנֹכִי?"¹ אני לא רוצה אותו" היא אומרת ואנחנו לא מבינים: איך את יכולה לומר כזה דבר על ילד שחיכת לו כל כך?

כי היא צופה את מה שקרה השבוע ביום חמישי לפני שמונים שנה. ליל הבדולח, כשכל בתי המדרשות ובתי הכנסת מוצתים באוסטריה ובגרמניה בלילה אחד. את זה היא רואה. ברחמה היא נושאת את גרמניא (גרמניה) של אדום,² כמו שכתוב בגמרא. היא רואה בעיני רוחה ילד יהודי מתחבא מאימת הפורעים. את היטלר ואת סטאלין היא רואה ומה אני עושה עכשיו. מי ידאג ליהודים. מי ידאג ליהדות שתמשיך להתקיים. מי ידאג לתורה.

מה היינו עושים אנחנו עם כזה גילוי ביד? רצים, מפרסמים. "תעבירו. שתפו בכל הכוח!" אבל רבקה - 64 שנה היא מחכה בכזה שקט. איזה שיעור היא, אמא רבקה. היא יודעת שכשבאמת רוצים להציל את העולם, להציל את עולם התורה, להציל את עולם התפילה, צריך לשתוק. ולא לשתוק קצת; לשתוק הרבה. היא הרי יכלה לטוס לבעלה בששון (איזה כיף זה) ולומר לו: "האק. אתה טועה!" אבל היא לא עושה זאת. 64 שנה בחרדה איומה, עולמות מוטלים על כתפיה והיא מחכה לשעת הכושר כמו צייד. לא סתם עשיו יוצא ממנה והוא "אִישׁ יָדַע צִיד".³ התכונה הזו היא מאמא. והכל בקרבה (אותיות "רבקה")! עומדת בצד וממתניתה וממתניתה: "אולי היום בעלי ירצה לברך את עשיו? אולי מחר? אולי עוד חמש שנים? אולי עוד 15 שנה?"

והיא מחכה 64 שנה ואז היא נכנסת לזירה ופועלת באופן גאוני ומצילה אותנו, מצילה. איזו אשה ענקית. כמה לימוד אפשר

⁴ מובא בספר "אמנות ההגבהה - המדריך להורות על פי חוכמת היהדות" מאת דר. יחיאל הררי. בהוצאת ידיעות אחרונות, 2017.
⁵ בראשית כ"ז, מה.

¹ בראשית כ"ה, כב.
² גמרא, מסכת מגילה דף ו'.
³ בראשית כ"ה, כז.

כזה ילד. אבל דווקא הילד הזה לימד אותי אהבה, לימד אותי לשאת את כליו ולשאת את כליי, כאם".

הרי מי נשאר איתך בסוף, אמא, מי? יעקב רחוק. הוא הלך להתחתן עם רחל ועם לאה ומי נשאר איתך בכל שבת? מי נמצא איתך בשולחן השבת שלך? עשיו. הילד הזה, הנושר, שלא ויתרת עליו. איתו את יושבת בכל שבת לשולחן ומגישה לו ומגישה לנשים שלו. "למה אֶשְׁכַּל? לא אוותר עליך, ילד. אתה לימדת אותי להיות אמא בלי תנאים, אִם עשיו ויעקב". איך כתוב סוף הפרשה - **רבקה, אם יעקב ועשו**.⁶

איך אנחנו רוצות להגיד לאיש שלנו: "אתה טועה!" ואיך אנחנו רוצות להגיד לילד שלנו: "אתה טועה. מה אתה עושה". אבל אנחנו יכולות לאבד אותם, חלילה. ולפעמים צריך את האמנות הזאת, הנוראה. לא פשוט בכלל לראות דברים ובכל זאת לחכות ולחכות ולהגביה את מי שסביבך.

לימדתי השבוע את תלמידותיי שלהיות אשה, ולהיות אשה גיבורה, ולהיות אם גיבורה, ולהיות רעיה גיבורה, זו מחויבות נוראה. כל יום הוא הצגת בכורה. את לא תדעי מה ילד יום. היום הקודם לא ילמד אותך הרבה על היום שלאחריו. ילד אחד שלך לא ילמד אותך ולא כלום על חינוך הילד האחר. לידה אחת לא תלמד אותך ולא כלום על שתי הלידות שאחריה. שידוך אחד לא ילמד אותך ולא כלום על השידוך שתפגשי בפעם הבאה. כשתכניי שבת, זה לא יעזור לך לשבת שלאחריה. זו בכל פעם הצגת בכורה, להיות אשה. "בכורה" זו ההבנה שיש לי אחריות מאד גדולה. כמשודכת, כרעיה, כאם, כנערה בעם ישראל.

... ואל תבוזי לבכורה. **ויבז עשו את הבכרה** - למה? כי לפעמים את כל כך עייפה. **ויבא עשו מן השדה והוא עיף**, אז הוא מבזה את הבכורה. "**הלעיטני נא**",⁷ הוא מבקש מיעקב ומוכר את בכורתו בעד נזיד עדשים. עדש הוא עגול, כמו גלגל חוזר בעולם. "אין לי כוחות להתמודד עם יום חדש, עם אתגר חדש, עם אחריות חדשה". וכמעט כולנו כאלה, מעדיפות את המוכר והרע.

למכור את הבכורה משמעו למכור את הברכה. בשנייה שעשיו מוכר את הבכורה, הוא למעשה מוכר את הברכה שיעקב עתיד לקחת ממנו בעוד שנים רבות.

לא קל להיות אשה. לא קל להיות אשה שמחכה לשעת הכושר הנכונה כדי לדבר. אבל דעי לך שבשתיקות הארוכות האלה את נושאת את כליו, את נושאת את כליך. שניכם לומדים אהבה. ויהי רצון שבאמת נזכה לקבל את התכונה הזאת של רבקה. אם רק נלמד ממנה, אנחנו נציל כך בתי כנסת ובתי מדרש ואת הבתים שלנו וכל כך הרבה ילדים וכל כך הרבה זוגיות. שנזכה.

קיבלת עלון זה במתנה מ"פרשה ואשה", בית שיעורי הרבנית ימימה מזרחי.

זהו חלק קצר מתוך הלימוד השבועי המלא של הרבנית ימימה. בכל שבוע הרבנית כותבת לך שיעור שלם שנותן לך מבט חדש על חייך ועל האתגרים הנשיים כיום. השיעור גדוש עצות לדרך, חיזוקים ורעיונות עומק מתוך המקורות.

כל הפרטים על הלימוד המלא נמצאים כאן:
http://www.parasha.org/rav_weekly_lesson

חוצמזה... באתר שלנו מחכים לך תכנים משובחים
(במתנה!) - כאן: www.parasha.org

בצוות העריכה: הדסה סאסי

⁶ בראשית כ"ה, ה.
⁷ בראשית כ"ה, כט-לד.